

**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA MJERITELJSTVO**

N a c r t

**PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU
KONVENCIJE O METRU, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, rujan 2008. godine

PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O METRU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o potvrđivanju Konvencije o metru sadržana je u odredbi članka 139. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine» br. 41/01 – pročišćeni tekst i 55/01).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA ŽELI POSTIĆI

Ocjena stanja

Konvencija o metru međunarodni je ugovor temeljem kojeg se donose službene odluke o mjernim jedinicama i o većini pitanja koja se odnose na svjetski mjeriteljski sustav. Konvencija je potpisana u Parizu 20. svibnja 1875. godine, zajedno s Pravilnikom koji je sastavni dio Konvencije, te se primjenjuje od 01. siječnja 1876. godine. Članak 19. Pravilnika dopunjen je na četvrtoj Općoj konferenciji 1907. godine, a 6. listopada 1921. godine u Sevresu, dopunjeni su Konvencija i Pravilnik sa nekoliko novih članaka.

Navedenom Konvencijom je 1875. godine uspostavljen formalni ustroj u kojemu od tada državne uprave surađuju na pitanjima mjeriteljstva koja su od interesa za međunarodnu zajednicu.

Konvencijom je utemeljen Međunarodni ured za utege i mjere (Bureau International des Poids et Mesures - BIPM), koji služi kao međunarodni laboratorij i tajništvo preko kojeg se usklađuje međunarodna suradnja u okviru Konvencije. Zadaća je BIPM-a osigurati svjetski temelj za jedinstven suvisao sustav mjerenja u svim zemljama svijeta, sljediv prema Međunarodnomu sustavu jedinica (SI). BIPM djeluje pod izravnim nadzorom Međunarodnog odbora za utege i mjere (Comite International des Poids et Mesures - CIPM), koji sam potpada pod vlast Opće konferencije za utege i mjere (Conference Generale des Poids et Mesures - CGPM). CGPM se sastaje periodično, trenutačno svake četiri godine, a u njegovu radu sudjeluju zastupnici vlada zemalja članica; on donosi sve bitne odluke koje se odnose na međunarodno mjeriteljstvo.

Svoju misiju BIPM ostvaruje osiguranjem nužnoga fizikalnog temelja za takvu ujednačenost i suradnju s drugim ustanovama i organizacijama koje su povezane s tom misijom. Njegove su glavne zadaće:

- trajno osuvremenjivanje i prenošenje Međunarodnog sustava jedinica (SI)
- čuvanje i prenošenje primarnog etalona mase, međunarodne pramjere kilograma
- uspostavljanje i prenošenje međunarodnoga atomskog vremena i, u suradnji s odgovarajućim astronomskim organizacijama, usklađenoga svjetskog vremena

- osiguranje središta za međunarodnu usporedbu fizikalnih ostvarenja drugih osnovnih SI jedinica kako bi se zadovoljile potrebe nacionalnih mjeriteljskih ustanova te kako bi im se omogućila vlastita ostvarenja u onim slučajevima gdje se predviđaju posebne koristi, i sudjelovanje u razvoju primarnih mjernih metoda u kemiji
- suradnja sa savjetodavnim odborima i regionalnim mjeriteljskim organizacijama u određivanju ključnih međunarodnih usporedba koje se zahtijevaju kako bi se odredio stupanj istovrijednosti nacionalnih mjernih etalona te organizacija provedbe tih usporedba
- objavljivanje sažetih prikaza dostupnih rezultata svih višestranih i dvostranih mjernih usporedba u koje su uključene nacionalne mjeriteljske ustanove ili BIPM te objavljivanje vrednovanja opsega u kojemu oni dokazuju istovrijednost nacionalnih mjernih etalona
- provedbu i održavanje u ime država članica sporazuma o međusobnome priznavanju nacionalnih mjernih etalona i potvrda o umjeravanju koje izdaju nacionalni mjeriteljski instituti
- jačanje sljedivosti nacionalnih mjernih etalona država članica osiguravanjem umjeravanja koja traže njihove nacionalne mjeriteljske ustanove gdje god je to ostvarivo
- poduzimanje znanstvenog rada koji se odnosi na mjerne jedinice i etalone, uključujući odgovarajuća temeljna istraživanja i određivanje fizikalnih stalnica
- suradnja s međunarodnim tijelima koja imaju srodne misije, između ostaloga s regionalnim mjeriteljskim organizacijama, Međunarodnom suradnjom na akreditaciji laboratorija, Međunarodnom organizacijom za zakonsko mjeriteljstvo, Međunarodnom organizacijom za normizaciju i Međunarodnim elektrotehničkim povjerenstvom
- osiguranje znanstvenog i upravnoga tajništva za Opću konferenciju za utege i mjere te za Međunarodni odbor za utege i mjere i njegove savjetodavne odbore.

Od svojega osamostaljenja Republika Hrvatska izgrađuje vlastiti nacionalni mjeriteljski sustav koji bi trebao zadovoljiti nacionalne potrebe koje se odnose na industrijski razvoj, kakvoću proizvoda, zaštitu zdravlja te posebno uključivanje hrvatskog gospodarstva u međunarodnu industrijsku suradnju. To uključuje i aktivno uključivanje hrvatskih mjeriteljskih organizacija i stručnjaka u rad međunarodnih organizacija iz područja mjeriteljstva. U skladu s tim ciljem Vlada Republike Hrvatske donijela je 1998. godine Uredbu o pristupanju Konvenciji kojom se osniva Međunarodna organizacija za zakonsko mjeriteljstvo, a od 2004. Republika Hrvatska pridruženi je član Opće konferencije za utege i mjere. Pristupanjem Konvenciji o metru Republika Hrvatska bila bi uključena u sve međunarodne aktivnosti na području mjeriteljstva.

Cilj koji se donošenjem zakona želi postići

Svrha je pristupa ovom međunarodnom ugovoru snažnije uključivanje Republike Hrvatske i njezina gospodarstva u međunarodnu suradnju na području mjeriteljstva te sklapanje međunarodnih sporazuma o međusobnom priznavanju istovrijednosti mjerenja i ispitivanja koja se provode u zemlji.

Sudjelovanje u djelatnostima koje se odvijaju u okviru Konvencije o metru sredstvo je za osiguranje priznavanja nacionalne mjerne sposobnosti na globalnoj razini. Od posebne je važnosti primjena Sporazuma o međusobnome priznavanju (Multilateral Recognition Agreement - MRA) koji je sastavio Međunarodni odbor za utege i mjere (CIPM). MRA osigurava međunarodno priznavanje nacionalnih mjernih etalona i potvrda o mjerenju i umjeravanju koje izdaju nacionalne mjeriteljske ustanove potpisnici.

Cilj je CIPM MRA da osigura državama siguran tehnički temelj za šire sporazume koji se odnose na međunarodnu trgovinu i poslove na tehničkom uređivanju. Njegova je svrha uklanjanje tehničkih prepreka u trgovini, državama koje sklapaju međunarodne sporazume koji uključuju trgovinu proizvodima i uslugama. Važnost navedenog Sporazuma očituje se u činjenici da se oko 89 % svjetske trgovine odvija između država koje sudjeluju u CIPM MRA.

U trgovini, industrijskoj suradnji u proizvodnji roba, ispitivanju i potvrđivanju proizvoda, problemima sigurnosti, zaštite zdravlja i okoliša te razmjeni svih vrsta podataka koji se temelje na mjerenjima posebno je važno da se mjerni rezultati mogu lako prenositi drugim zainteresiranim stranama te da ih one mogu prihvaćati kao ispravne. Stoga se mjerenja svih korisnika trebaju temeljiti na istovrijednim fizikalnim ostvarenjima jedinica. To se može postići osiguranjem sljedivosti mjerenja ili prema jedinstvenomu mjernom etalonu koji se međunarodno održava ili nacionalnim mjernim etalonima za koje se zna da su međusobno istovrijedni u prihvatljivim granicama nesigurnosti. Stoga interesi mnogih korisnika mjeriteljstva nisu ograničeni na nacionalnu razinu nego imaju međunarodni karakter.

Stoga se na nacionalnoj razini zahtijeva razvoj odgovarajućih mjeriteljskih djelatnosti, ali s povećanim naglaskom na međunarodnom usklađivanju, te uključivanje u rad međunarodnih mjeriteljskih organizacija kako bi zastupali nacionalni interesi u međunarodnim raspravama i pregovorima o međunarodnim sporazumima.

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI ZAKONOM

Ovim Zakonom potvrđuje se Konvencija o metru, kako bi njene odredbe u smislu članka 140. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 41/01 – pročišćeni tekst i 55/01 – ispravak) postale dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske.

Pristupanjem Republike Hrvatske Konvenciji o metru stvara se mogućnost da Hrvatska kao država članica ostvari isti status kao i ostale punopravne članice u odnosu na odluke koje donosi Opća konferencija za utege i mjere (CGPM) te da može ravnopravno sudjelovati u svim aktivnostima koje se odvijaju u okviru Konvencije o metru uključujući i aktivno sudjelovanje u radu tzv. savjetodavnih odbora Međunarodnog odbora za utege i mjere (CIPM) u kojima se pripremaju sve međunarodne odluke koje donose CIPM ili CGPM.

IV. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Izvršavanje ovog Zakona zahtijeva dodatna financijska sredstva iz Državnog proračuna Republike Hrvatske počevši od 2008. godine. Na poziciji Državnog zavoda za mjeriteljstvo osigurana su financijska sredstva iz Državnog proračuna Republike Hrvatske za plaćanje pristupnine i godišnje članarine za 2008.

Članarina se temelji na tzv. koeficijentu UN-a, koeficijentu BIPM-a, a za Republiku Hrvatsku članarina iznosi cca. 50.000,00 eura (odnosno 356.500,00 kn, tečaj 1 EUR= 7,13) godišnje. Prilikom pristupanja Konvenciji o metru potrebno je jednokratno platiti tzv. pristupninu (entrance fee) koja je jednaka iznosu članarine za jednu godinu, a umanjuje se za iznose

članarina koje je dotična država plaćala kao pridruženi član i to za najviše pet takvih članarina.

Godišnja članarina za države članice određuje se prema koeficijentu Ujedinjenih naroda, a koja bi za Republiku Hrvatsku (koeficijent 0,37) iznosila približno 50.000,00 eura.

V. KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O METRU

Na temelju članka 16. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora («Narodne novine» br. 28/96), a polazeći od članka 139. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine» br. 41/01 - pročišćeni tekst i 55/01 - ispravak), predlaže se pokretanje postupka za donošenje Zakona o potvrđivanju Konvencije o metru.

Konačni prijedloga Zakona o potvrđivanju Konvencije o metru glasi:

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O METRU

Članak 1.

Potvrđuje se Konvencija o metru, sklopljena u Parizu, 20. svibnja 1875. godine, dopunjena na četvrtoj Općoj konferenciji za utege i mjere 1907. godine i 6. listopada 1921. godine u Sevresu, u izvorniku na francuskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Konvencije iz članka 1. ovoga Zakona, u izvorniku na francuskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik glasi:

KONVENCIJA O METRU

Članak 1. (1875.)

Visoke ugovorne strane obvezuju se na osnivanje i održavanje, o zajedničkome trošku, znanstvenog i stalnog Međunarodnog ureda za utege i mjere ("Bureau international des poids et mesures") sa sjedištem u Parizu.

Članak 2. (1875.)

Francuska će Vlada poduzeti potrebne mjere kako bi omogućila kupnju ili, po potrebi, izgradnju zgrade posebno namijenjene u tu svrhu, a prema uvjetima utvrđenim Pravilnikom koji se nalazi u dodatku ove Konvencije.

Članak 3. (1875.)

Međunarodni će ured djelovati pod isključivim vodstvom i nadzorom Međunarodnog odbora za utege i mjere, koji se i sam nalazi u nadležnosti Opće konferencije za utege i mjere ("Conférence générale des poids et mesures"), koju sačinjavaju predstavnici Vlada svih država ugovornica.

Članak 4. (1875.)

Općom konferencijom za utege i mjere predsjedava vršitelj dužnosti predsjednika pariške Akademije znanosti.

Članak 5. (1875.)

Organizacija Ureda te sastav i nadležnost Međunarodnog odbora i Opće konferencije za utege i mjere uređeni su Pravilnikom koji se nalazi u dodatku ove Konvencije.

Članak 6. (1875.)

Međunarodni ured za utege i mjere zadužen je za:

1. uspoređivanje i ovjeravanje novih pramjera metra i kilograma;
2. čuvanje međunarodnih pramjera;
3. periodično uspoređivanje državnih mjernih etalona s međunarodnim pramjerama te s njihovim referentnim uzorcima, kao i s referentnim etalonima temperature;
4. uspoređivanje novih pramjera s osnovnim etalonima nemetričkih utega i mjera koje se primjenjuju u raznim zemljama i u znanosti;
5. umjeravanje i uspoređivanje geodetskih mjernih letava;
6. uspoređivanje etalona i preciznih mjerila čije ovjeravanje zatraže Vlade ili znanstvena društva, ili čak umjetnici i znanstvenici.

Članak 7. (1921.)

Nakon što Odbor uskladi mjerne jedinice električne struje, te nakon što Opća konferencija o istome usvoji jednoglasnu odluku, Ured će biti zadužen i za uspostavljanje i čuvanje etalona električnih veličina i referentnih uzoraka istih te za uspoređivanje tih etalona s državnim etalonima ili drugim preciznim etalonima.

Osim navedenog, Ured je zadužen za utvrđivanje fizikalnih stalnica točnije poznavanje kojih može poslužiti u vrhu povećanja preciznost te osiguranja veće homogenosti na području kojem pripadaju gore navedene mjerne jedinice (članak 6. i članak 7. stavak 1.).

Naposljetku, Ured je zadužen za koordiniranje radnjama poduzetim pri drugim institucijama u svrhu utvrđivanja tih stalnica.

Članak 8. (1921.)

Međunarodne pramjere, kao i referentni uzorci istih, ostaju pohranjeni u Uredu; a pristup spremištu ima isključivo Međunarodni odbor.

Članak 9. (1875.)

Svi troškovi osnivanja i uređivanja Međunarodnog ureda za utege i mjere, godišnji troškovi održavanja te troškovi Odbora podmiruju se iz doprinosa uplaćenih od strane država ugovornica, a čiji se iznos utvrđuje na temelju trenutnog broja stanovnika.

Članak 10. (1875.)

Iznosi koji predstavljaju doprinos svake države ugovornice uplaćuju se na početku svake godine posredstvom Ministarstva vanjskih poslova Francuske u Fond za pologe i konsignaciju u Parizu, odakle se ovisno o potrebama isplaćuju po nalogu ravnatelja Ureda.

Članak 11. (1875.)

Vlade koje iskoriste pravo pristupanja ovoj Konvenciji koje je stavljeno na raspolaganje svim državama dužne su platiti doprinos čiji iznos utvrđuje Odbor sukladno članku 9., a isti doprinos je namijenjen za obnovu znanstvene opreme Ureda¹.

ČLANAK III.

(odredbe dodane Konvencijom iz 1921.)

Svaka će država može pristupiti ovoj Konvenciji na način da o svome pristupanju obavijesti Francusku Vladu koja će o istome obavijestiti sve države potpisnice te predsjednika Međunarodnog odbora za utege i mjere.

Svako novo pristupanje Konvenciji od 20. svibnja 1875. podrazumijeva obvezno pristupanje ovoj Konvenciji.

Članak 12. (1875.)

Visoke ugovorne strake zadržavaju pravo da u ovu Konvenciju unesu izmjene koje su jednoglasno usvojile, a koje se na temelju iskustva pokažu potrebnima.

Članak 13. (1875.)

Po proteku razdoblja od dvanaest godina, ovu Konvenciju može otkazati bilo koja od visokih ugovornih strana.

Vlada koja iskoristi pravo na prestanak svojih obveza temeljem ove Konvencije obvezna je o svojoj namjeri izdati obavijest godinu dana unaprijed čime odustaje od svih prava suvlasništva na međunarodne pramjere i na Ured.

Članak 14. (1875.)

Ova se Konvencija ratificira sukladno ustavnim zakonima svake države; ratifikacije Konvencije će se razmijeniti u Parizu u roku od šest mjeseci ili ranije ukoliko je moguće. Konvencija se počinje primjenjivati dana 1. siječnja 1876. godine.

U potvrdu navedenog, punomoćnici odnosnih država potpisuju i svojim pečatom ovjeravaju ovu Konvenciju.

DODATAK

PRAVILNIK

Članak 1. (1875.)

Međunarodni ured za utege i mjere bit će smješten u posebnoj zgradi koja posjeduje sva potrebna jamstva za mir i postojanost.

Osim prostora prilagođenog za pohranu pramjera, obuhvaćat će: dvorane za postavljanje komparatora i vaga, laboratorij, knjižnicu, pismohranu, radne kabinete za službenike te smještaj za čuvare i servisno osoblje.

Članak 2. (1875.)

Međunarodni je odbor zadužen za kupnju i za stjecanje vlasništva nad navedenom zgradom te za uređenje službi za koje je zgrada namijenjena.

Ukoliko Odbor ne pronađe odgovarajuću zgradu prema njegovim planovima će se izgraditi nova zgrada čijom će izgradnjom i upravljati.

Članak 3. (1875.)

Francuska Vlada poduzet će na zahtjev Međunarodnog odbora sve potrebne radnje kako bi Ured bio priznat kao javna ustanova.

Članak 4. (1875.)

Međunarodni odbor će dati izraditi potrebne instrumente kao što su: komparatori za etalone s označenim crticama i etalone s rubovima, uređaji za određivanje volumenskog širenja, vage za vaganje u zraku i vakuumu, komparatore za geodetske mjerne letve itd.

Članak 5. (1875.)

Troškovi kupnje ili izgradnje zgrade i troškovi postavljenja i kupnje instrumenata i uređaja ne smiju prelaziti ukupan iznos od 400 000 franaka.

Članak 6. (1921.)

1. Godišnja donacija Međunarodnom uredu sastoji se od dva dijela: jedan je fiksni, a drugi dopunski.

2. Fiksni dio u načelu iznosi 250.000 franaka, ali Odbor može jednoglasnom odlukom povisiti isti i do iznosa od 300.000 franaka. Fiksni dio plaćaju sve države i samostalne kolonije koje su pristupile Konvenciji o metru prije šeste Opće konferencije.

3. Dopunski dio sastoji se od doprinosa država i samostalnih kolonija koje su pristupile Konvenciji nakon navedene Opće konferencije.

4. Odbor je dužan na prijedlog direktora izraditi godišnji proračun pri čemu treba voditi računa o tome da se isti ne smije prelaziti iznos izračunat sukladno odredbama dvaju prethodnih stavaka. Navedeni proračun se svake godine u okviru posebnog financijskog izvješća dostavlja na znanje vladama visokih ugovornih strana.

5. U slučaju da Odbor ocijeni potrebnim povećati fiksni dio godišnje donacije iznad iznosa od 300 000 franaka ili izmijeniti način izračunavanja doprinosa iz članka 20. ovog Pravilnika, o istome će obavijestiti vlade država ugovornica čime im se omogućuje da pravodobno o istome upute svoje zastupnike kako bi na sljedećoj Općoj konferenciji odluke mogle biti donesene na pravovaljani način. Odluka će biti valjana jedino u slučaju da nijedna od ugovornih država tijekom Konferencije ne izrazi suprotno mišljenje.

6. Ukoliko koja država tijekom tri godine nije uplaćivala svoj doprinos, isti će se raspodijeliti među ostalim državama razmjerno njihovim doprinosima. Dopunski iznosi koje države na taj način uplate kako bi nadopunile donaciju za Ured smatraju se predujmom za državu koja kasni s uplatama te će istima biti vraćeni čim odnosna država podmiri potraživane doprinose.

7. Prednosti i povlastice koje proizlaze iz pristupanja Konvenciji o metru obustavljaju se za države koje tijekom tri godine nisu ispunile obvezu plaćanja doprinosa.

8. Nakon proteka razdoblja od sljedeće tri godine država koja i dalje propušta ispuniti obvezu plaćanja doprinosa isključuje se iz Konvencije, a visina doprinosa se ponovo izračunava sukladno odredbama članka 20. ovoga Pravilnika.

Članak 7. (1875.)

Opća konferencija iz članka 3. Konvencije održava se u Parizu najmanje jednom svakih šest godina, a na poziv Međunarodnog odbora.

Svrha joj je razmatranje i poticanje mjera potrebnih za širenje i usavršavanje metričkog sustava te potvrđivanje novih temeljnih mjeriteljskih parametara utvrđenih u

razdoblju između sastanaka. Općoj konferenciji se podnosi izvješće Međunarodnog odbora o obavljenim poslovima, te ista tajnim glasovanjem obnavlja polovinu Međunarodnog odbora.

Glasovanje se na Općoj konferenciji obavlja po državama; svaka država ima pravo na jedan glas.

Članovi Međunarodnog odbora imaju pravo sudjelovati na sjednicama Konferencije; a istovremeno mogu zastupati vlade svojih država.

Članak 8. (1921.)

Međunarodni odbor iz članka 3. Konvencije sastoji se od osamnaest članova od kojih svi dolaze iz različitih država.

Prigodom obnavljanja polovine članova Međunarodnog odbora najprije istupaju oni članovi koji su u slučaju postojanja slobodnih mjesta u razdoblju između dviju sjednica Konferencije bili privremeno izabrani, a ostali se članovi nasumce odabiru.

Članovi koji su istupili mogu biti ponovo izabrani.

Članak 9. (1921.)

Međunarodni se odbor samostalno ustrojava birajući tajnim glasovanjem svojega predsjednika i svojega tajnika. O navedenim imenovanjima obavijestit će se vlade visokih ugovornih strana.

Predsjednik i tajnik Odbora te ravnatelj Ureda moraju potjecati iz različitih zemalja.

Nakon ustrojavanja, Odbor može organizirati nove izbore ili imenovanja tek po proteku roka od tri mjeseca nakon što su svi članovi obaviješteni o slobodnim mjestima za koje se organiziraju izbori.

Članak 10. (1921.)

Međunarodni odbor upravlja svim mjeriteljskim poslovima koje visoke ugovorne strake odlučuju zajednički poduzeti.

Zadužen je osim toga i za nadzor nad pohranjenim međunarodnim pramjerama i etalonima.

Naposljetku, Odbor može uspostaviti suradnju sa stručnjacima na području mjeriteljstva te usklađivati rezultate njihovih poslova.

Članak 11. (1921.)

Odbor će se sastajati najmanje jednom svake dvije godine.

Članak 12. (1921.)

Odbor pravovaljano donosi odluke većinom glasova; u slučaju jednakoga broja glasova odlučujući je glas predsjednika. Odluke su pravovaljane jedino ukoliko je broj prisutnih članova jednak ili veći od polovine izabranih članova u sastavu Odbora.

Pod navedenim uvjetom odsutni članovi imaju pravo prenijeti svoje glasove na prisutne članove koji moraju predložiti dokaz o takvom ovlaštenju. Isto vrijedi i za imenovanja na tajnom glasovanju.

Ravnatelj Ureda ima pravo odlučivanja u okviru Odbora.

Članak 13. (1875.)

U razdoblju između sjednica Odbor može raspravljati putem prijepiske.

U tom slučaju, kako bi se odluka pravovaljano donijela potrebno je pozvati sve članove Odbora na davanje mišljenja.

Članak 14. (1875.)

Eventualna slobodna mjesta u Međunarodnom odboru za utege i mjere popunjavaju se na određeno vrijeme; a izbori u kojima su svi članovi Odbora pozvani sudjelovati provode se putem prijepiske.

Članak 15. (1921.)

Međunarodni će odbor izraditi detaljni Pravilnik o unutarnjemu redu i radu Ureda te će odrediti pristojbe koje će se naplaćivati za izvanredne poslove iz članka 6. i 7. Konvencije.

Te su pristojbe namijenjene za obnovu znanstvene opreme Ureda. Od ukupnog iznosa pristojbi koje Ured naplati može se isplatiti godišnja naknada u korist mirovinskog fonda.

Članak 16. (1875.)

Sva prijepiska Međunarodnog odbora s vladama visokih ugovornih strana obavljat će se preko njihovih diplomatskih predstavnika u Parizu.

Za sve poslove u nadležnosti francuska uprave Odbor će se obratiti Ministarstvu vanjskih poslova Francuske.

Članak 17. (1921.)

Pravilnikom o unutarnjemu redu kojega će izraditi Odbor utvrdit će se maksimalni broj zaposlenika za svaku kategoriju osoblja u Uredu.

Međunarodni će odbor tajnim glasovanjem imenovati ravnatelja i njegove pomoćnike, a o njihovom imenovanju će se obavijestiti vlade visokih ugovornih strana.

Ravnatelj će imenovati druge članove osoblja u granicama utvrđenim Pravilnikom iz stavka prvog ovoga članka.

Članak 18. (1921.)

Ravnatelj Ureda ima pravo pristupiti spremištu međunarodnih pramjera isključivo na temelju odluke Odbora te u prisutnosti najmanje jednog člana istog Odbora.

Spremište pramjera može se otvoriti jedino pomoću tri ključa od kojih se jedan nalazi u posjedu ravnatelja Arhiva Francuske, drugi u posjedu predsjednika Odbora, a treći u posjedu ravnatelja Ureda.

Etaloni u kategoriji državnih pramjera služiti će samo za redovne poslove Ureda vezane za uspoređivanje.

Članak 19. (1907.)

Za svaku sjednicu Odbora ravnatelj Ureda istome dostavlja:

1. Financijsko izvješće o rezultatima poslovanja za prethodne godine koje će se nakon ocjenjivanja usvojiti;
2. Izvješće o stanju opreme;
3. Opće izvješće o poslovima obavljenim od posljednje sjednice.

Ured Međunarodnog odbora, sa svoje strane, upućuje vladama svih visokih ugovornih strana godišnje izvješće o upravnom i financijskom stanju službi koje obuhvaća troškove predviđene za sljedeću poslovnu godinu te tabelu raspodjele doprinosa ugovornih država.

Predsjednik Odbora na Općoj konferenciji podnosi izvješće o poslovima izvršenim od njezine posljednje sjednice.

Izvješća i publikacije Odbora i Ureda sastavljaju se na francuskom jeziku te se dostavljaju vladama visokih ugovornih strana.

Članak 20. (1921.)

1. Raspon iznosa fiksnog dijela doprinosa iz članka 9. Konvencije utvrđuje se na temelju iznosa donacije iz članka 6. ovoga Pravilnika i broja stanovnika, a redovni doprinos pojedinačne države ne može iznositi manje od 5 %, ni više od 15 % ukupne donacije bez obzira na broj stanovnika.

2. U svrhu utvrđivanja navedenog raspona najprije treba odrediti koje države ispunjavaju uvjete za primjenu minimalnog iznosa, a koje za primjenu maksimalnog iznosa dok se preostali iznos doprinosa raspodjeljuje među ostalim državama ovisno isključivo o njihovom broju stanovništva.

3. Na taj način izračunati iznosi doprinosa primjenjuju se na cjelokupno razdoblje između dvije uzastopne Opće konferencije, a mogu se izmijeniti isključivo u sljedećim slučajevima:

a. ukoliko država koja je strana Konvencije tijekom tri godine nije uplaćivala svoj udio doprinosa;

b. ukoliko suprotno naprijed navedenom država koja je više od tri godine kasnila s uplatama isplati svoje zakašnjele doprinose, i to radi povrata drugim vladama predujmova koje su one uplaćivale za tu državu.

4. Iznos dopunskog doprinosa također se izračunava na temelju broja stanovnika, a jednak je iznosu doprinosa koje države koje su prethodno postale ugovorne strane Konvencije plaćaju pod istim uvjetima.

5. Ukoliko država koja je pristupila Konvenciji izjavi da želi proširiti primjenu Konvencije na jednu ili više svojih kolonija koje se nisu osamostalile, broj stanovnika navedene kolonija dodat će se broju stanovnika države kako bi se izračunao iznos doprinosa.

6. Ukoliko kolonija kojoj je priznata samostalnost želi pristupiti Konvenciji, ovisno o odluci glavnog grada, ista Konvenciji može pristupiti ili pod okriljem matične države ili kako samostalna država ugovornica.

Članak 21. (1875.)

Troškove izrade međunarodnih primjera te etalona i pratećih referentnih uzoraka snose visoke ugovorne strane, i to u razmjeru utvrđenom u prethodnom članku.

Troškove uspoređivanja i ovjeravanja etalona na zahtjev država koje nisu potpisnice ove Konvencije određuje Odbor sukladno pristojbama utvrđenima temeljem članka 15. Pravilnika.

Članak 22. (1875.)

Ovaj Pravilnik ima jednaku pravnu snagu i valjanost kao i Konvencija kojoj je priložen.

CONVENTION DU MÈTRE

ARTICLE PREMIER (1875)

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à fonder et entréténir, à frais communs, un *Bureau international des poids et mesures*, scientifique et permanent, dont le siège est à Paris.

ART. 2 (1875)

Le Gouvernement français prendra les dispositions nécessaires pour faciliter l'acquisition ou, s'il y a lieu, la construction d'un bâtiment spécialement affecté à cette destination, dans les conditions déterminées par le Règlement annexé à la présente Convention.

ART. 3 (1875)

Le Bureau international fonctionnera sous la direction et la surveillance exclusives d'un *Comité international des poids et mesures*, placé lui-même sous l'autorité d'une *Conférence générale des poids et mesures*, formée de délégués de tous les Gouvernements contractants.

ART. 4 (1875)

La présidence de la Conférence générale des poids et mesures est attribuée au président en exercice de l'Académie des Sciences de Paris.

ART. 5 (1875)

L'organisation du Bureau, ainsi que la composition et les attributions du Comité international et de la Conférence générale des poids et mesures, sont déterminées par le Règlement annexé à la présente Convention.

ART. 6 (1875)

Le Bureau international des poids et mesures est chargé:

1° De toutes les comparaisons et vérifications des nouveaux prototypes du mètre et du kilogramme;

2° De la conservation des prototypes internationaux;

3° Des comparaisons périodiques des étalons nationaux avec les prototypes internationaux et avec leurs témoins, ainsi que de celles des thermomètres étalons ;

4° De la comparaison des nouveaux prototypes avec les étalons fondamentaux des poids et mesures non métriques employés dans les différents pays et dans les sciences;

5° De l'étalonnage et de la comparaison des règles géodésiques ;

6° De la comparaison des étalons et échelles de précision dont la vérification serait demandée, soit par des Gouvernements, soit par des sociétés savantes, soit même par des artistes et des savants.

ART. 7 (1921)

Après que le Comité aura procédé au travail de coordination des mesures relatives aux unités électriques, et lorsque la Conférence générale en aura décidé par un vote unanime, le Bureau sera chargé de l'établissement et de la conservation des étalons des unités électriques et de leurs témoins, ainsi que de la comparaison, avec ces étalons, des étalons nationaux ou d'autres étalons de précision.

Le Bureau est chargé, en outre, des déterminations relatives aux constantes physiques dont une connaissance plus exacte peut servir à accroître la précision et à assurer mieux l'uniformité dans les domaines auxquels appartiennent les unités ci-dessus mentionnées (article 6 et 1er alinéa de l'article 7).

Il est chargé, enfin, du travail de coordination des déterminations analogues effectuées dans d'autres instituts.

ART. 8 (1921)

Les prototypes internationaux, ainsi que leurs témoins, demeureront déposés dans le Bureau; l'accès du dépôt sera uniquement réservé au Comité international.

ART. 9 (1875)

Tous les frais d'établissement et d'installation du Bureau international des poids et mesures, ainsi que les dépenses annuelles d'entretien et celles du Comité, seront couverts par des contributions des États contractants, établies d'après une échelle basée sur leur population actuelle.

ART. 10 (1875)

Les sommes représentant la part contributive de chacun des États contractants seront versées, au commencement de chaque année, par l'intermédiaire du Ministère des Affaires étrangères de France, à la Caisse des dépôts et consignations à Paris, d'où elles seront retirées, au fur et à mesure des besoins, sur mandats du directeur du Bureau.

ART. 11 (1875)

Les Gouvernements qui useraient de la faculté, réservée à tout État, d'accéder à la présente Convention, seront tenus d'acquitter une contribution dont le montant sera déterminé par le Comité sur les bases établies à l'article 9, et qui sera affectée à l'amélioration du matériel scientifique du Bureau.

ARTICLE III
(dispositions ajoutées par la Convention de 1921)

Tout État pourra adhérer à la présente Convention en notifiant son adhésion au Gouvernement français, qui en donnera avis à tous les États participants et au président du Comité international des poids et mesures.

Toute accession nouvelle à la Convention du 20 mai 1875 entraînera obligatoirement adhésion à la présente Convention.

ART. 12 (1875)

Les Hautes Parties contractantes se réservent la faculté d'apporter d'un commun accord à la présente Convention toutes les modifications dont l'expérience démontrerait l'utilité.

ART. 13 (1875)

À l'expiration d'un terme de douze années, la présente Convention pourra être dénoncée par l'une ou l'autre des Hautes Parties contractantes.

Le Gouvernement qui userait de la faculté d'en faire cesser les effets en ce qui le concerne sera tenu de notifier son intention une année d'avance, et renoncera, par ce fait, à tous droits de copropriété sur les prototypes internationaux et sur le Bureau.

ART. 14 (1875)

La présente Convention sera ratifiée suivant les lois constitutionnelles particulières à chaque État; les ratifications en seront échangées à Paris dans le délai de six mois, ou plus tôt si faire se peut. Elle sera mise à exécution à partir du 1er janvier 1876.

En foi de quoi, les plénipotentiaires respectifs l'ont signée et y ont apposé le cachet de leurs armes.

ANNEXE

RÈGLEMENT

ARTICLE PREMIER (1875)

Le Bureau international des poids et mesures sera établi dans un bâtiment spécial présentant toutes les garanties nécessaires de tranquillité et de stabilité.

Il comprendra, outre le local approprié au dépôt des prototypes, des salles pour l'installation des comparateurs et des balances, un laboratoire, une bibliothèque, une salle d'archives, des cabinets de travail pour les fonctionnaires et des logements pour le personnel de garde et de service.

ART. 2 (1875)

Le Comité international est chargé de l'acquisition et de l'appropriation de ce bâtiment, ainsi que de l'installation des services auxquels il est destiné.

Dans le cas où le Comité ne trouverait pas à acquérir un bâtiment convenable, il en sera construit un sous sa direction et sur ses plans.

ART. 3 (1875)

Le Gouvernement français prendra, sur la demande du Comité international, les dispositions nécessaires pour faire reconnaître le Bureau comme établissement d'utilité publique.

ART. 4 (1875)

Le Comité international fera exécuter les instruments nécessaires, tels que: comparateurs pour les étalons à traits et à bouts, appareil pour les déterminations des dilatations absolues, balances pour les pesées dans l'air et dans le vide, comparateurs pour les règles géodésiques, etc.

ART. 5 (1875)

Les frais d'acquisition ou de construction du bâtiment et les dépenses d'installation et d'achat des instruments et appareils ne pourront dépasser ensemble la somme de 400 000 francs.

ART. 6 (1921)

1. La dotation annuelle du Bureau international est composée de deux parties : l'une fixe, l'autre complémentaire.

2. La partie fixe est, en principe, de 250 000 francs, mais peut être portée à 300 000 francs par décision unanime du Comité. Elle est à la charge de tous les États et des Colonies autonomes qui ont adhéré à la Convention du Mètre avant la Sixième Conférence générale.

3. La partie complémentaire est formée des contributions des États et des Colonies

autonomes qui sont entrés dans la Convention après ladite Conférence générale.

4. Le Comité est chargé d'établir, sur la proposition du directeur, le budget annuel, mais sans dépasser la somme calculée conformément aux stipulations des deux alinéas ci-dessus. Ce budget est porté, chaque année, dans un Rapport spécial financier, à la connaissance des Gouvernements des Hautes Parties contractantes.

5. Dans le cas où le Comité jugerait nécessaire, soit d'accroître au-delà de 300 000 francs la part fixe de la dotation annuelle, soit de modifier le calcul des contributions déterminé par l'article 20 du présent Règlement, il devrait en saisir les Gouvernements de façon à leur permettre de donner, en temps utile, les instructions nécessaires à leurs délégués à la Conférence générale suivante, afin que celle-ci puisse délibérer valablement. La décision sera valable seulement dans le cas où aucun des États contractants n'aura exprimé, ou n'exprimera, dans la Conférence, un avis contraire .

6. Si un État est demeuré trois années sans effectuer le versement de sa contribution, celle-ci est répartie entre les autres États, au prorata de leurs propres contributions. Les sommes supplémentaires, versées ainsi par les États pour parfaire le montant de la dotation du Bureau, sont considérées comme une avance faite à l'État retardataire, et leur sont remboursées si celui-ci vient à acquitter ses contributions afriérées.

7. Les avantages et prérogatives conférés par l'adhésion à la Convention du Metre sont suspendus à l'égard des États déficitaires de trois années.

8. Après trois nouvelles années, l'État déficitaire est exclu de la Convention, et le calcul des contributions est rétabli conformément aux dispositions de l'article 20 du présent Règlement.

ART. 7 (1875)

La Conférence générale, mentionnée à l'article 3 de la Convention, se réunira à Paris, sur la convocation du Comité international, au moins une fois tous les six ans.

Elle a pour mission de discuter et de provoquer les mesures nécessaires pour la propagation et le perfectionnement du Système métrique, ainsi que de sanctionner les nouvelles déterminations métrologiques fondamentales qui auraient été faites dans l'intervalle de ses réunions. Elle reçoit le Rapport du Comité international sur les travaux accomplis, et procède, au scrutin secret, au renouvellement par moitié du Comité international.

Les votes, au sein de la Conférence générale, ont lieu par États; chaque État a droit à une voix.

Les membres du Comité international siègent de droit dans les réunions de la Conférence; ils peuvent être en même temps délégués de leurs Gouvernements.

ART. 8 (1921)

Le Comité international, mentionné à l'article 3 de la Convention, sera composé de dix-huit membres appartenant tous à des États différents.

Lors du renouvellement, par moitié, du Comité international, les membres sortants seront d'abord ceux qui, en cas de vacances, auront été élus provisoirement dans l'intervalle entre deux sessions de la Conférence ; les autres seront désignés par le sort.

Les membres sortants sont rééligibles.

ART. 9 (1921)

Le Comité international se constitue en choisissant lui-même, au scrutin secret, son président et son secrétaire. Ces nominations sont notifiées aux Gouvernements des Hautes Parties contractantes.

Le président et le secrétaire du Comité, et le directeur du Bureau, doivent appartenir à des pays différents.

Une fois constitué, le Comité ne peut procéder à de nouvelles élections ou nominations que trois mois après que tous les membres auront été informés de la vacance donnant lieu à un vote.

ART. 10 (1921)

Le Comité international dirige tous les travaux métrologiques que les Hautes Parties contractantes décideront de faire exécuter en commun.

Il est chargé, en outre, de surveiller la conservation des prototypes et étalons internationaux.

Il peut, enfin, instituer la coopération de spécialistes dans des questions de métrologie, et coordonner les résultats de leurs travaux.

ART. 11 (1921)

Le Comité se réunira au moins une fois tous les deux ans.

ART. 12 (1921)

Les votes au sein du Comité ont lieu à la majorité des voix; en cas de partage, la voix du président est prépondérante. Les décisions ne sont valables que si le nombre des membres présents égale au moins la moitié des membres élus qui composent le Comité.

Sous réserve de cette condition, les membres absents ont le droit de déléguer leurs votes aux membres présents, qui devront justifier de cette délégation. Il en est de même pour les nominations au scrutin secret.

Le directeur du Bureau a voix délibérative au sein du Comité.

ART. 13 (1875)

Dans l'intervalle d'une session à l'autre, le Comité a le droit de délibérer par correspondance.

Dans ce cas, pour que la décision soit valable, il faut que tous les membres du Comité aient été appelés à émettre leur avis.

ART. 14 (1875)

Le Comité international des poids et mesures remplit provisoirement les vacances qui pourraient se produire dans son sein; les élections se font par correspondance, chacun des membres étant appelé à y prendre part.

ART. 15 (1921)

Le Comité international élaborera un règlement détaillé pour l'organisation et les travaux du Bureau, et il fixera les taxes à payer pour les travaux extraordinaires prévus aux articles 6 et 7 de la Convention.

Ces taxes seront affectées au perfectionnement du matériel scientifique du Bureau. Un prélèvement annuel pourra être effectué, en faveur de la Caisse des retraites, sur le total des taxes perçues par le Bureau.

ART. 16 (1875)

Toutes les Communications du Comité international avec les Gouvernements des Hautes Parties contractantes auront lieu par l'intermédiaire de leurs représentants diplomatiques à Paris.

Pour toutes les affaires dont la solution appartiendra à une administration française, le Comité aura recours au Ministère des Affaires étrangères de France.

ART. 17 (1921)

Un règlement, établi par le Comité, fixera l'effectif maximum pour chaque catégorie du personnel du Bureau.

Le directeur et ses adjoints seront nommés au scrutin secret par le Comité international. Leur nomination sera notifiée aux Gouvernements des Hautes Parties contractantes.

Le directeur nommera les autres membres du personnel, dans les limites établies par le règlement mentionné au premier alinéa ci-dessus.

ART. 18 (1921)

Le directeur du Bureau n'aura accès au lieu de dépôt des prototypes internationaux qu'en vertu d'une résolution du Comité et en présence d'au moins un de ses membres.

Le lieu de dépôt des prototypes ne pourra s'ouvrir qu'au moyen de trois clefs, dont une sera en la possession du directeur des Archives de France, la seconde dans celle du président du Comité, et la troisième dans celle du directeur du Bureau.

Les étalons de la catégorie des prototypes nationaux serviront seuls aux travaux ordinaires de comparaisons du Bureau.

ART. 19 (1907)

Le directeur du Bureau adressera, à chaque session, au Comité:

1° Un rapport financier sur les comptes des exercices précédents, dont il lui sera, après vérification, donné décharge;

2° Un rapport sur l'état du matériel;

3° Un rapport général sur les travaux accomplis depuis la session précédente.

Le bureau du Comité international adressera, de son côté, à tous les Gouvernements des Hautes Parties contractantes, un Rapport annuel sur la situation administrative et financière du Service, et contenant la prévision des dépenses de l'exercice suivant, ainsi que le Tableau des parts contributives des États contractants.

Le président du Comité rendra compte, à la Conférence générale, des travaux accomplis depuis l'époque de sa dernière réunion.

Les rapports et les publications du Comité et du Bureau seront rédigés en langue française, et communiqués aux Gouvernements des Hautes Parties contractantes.

ART. 20 (1921)

1. L'échelle des contributions, dont il est question à l'article 9 de la Convention, est établie, pour la partie fixe, sur la base de la dotation indiquée par l'article 6 du présent Règlement, et sur celle de la population; la contribution normale de chaque État ne peut être inférieure à 5 pour 1 000, ni supérieure à 15 pour 100 de la dotation totale, quel que soit le chiffre de la population.

2. Pour établir cette échelle, on détermine d'abord quels sont les États qui se trouvent dans les conditions voulues pour ce minimum et ce maximum; et l'on répartit le reste de la somme contributive entre les autres États, en raison directe du chiffre de leur population.

3. Les parts contributives ainsi calculées sont valables pour toute la période de temps comprise entre deux Conférences générales consécutives, et ne peuvent être modifiées, dans l'intervalle, que dans les cas suivants:

a. Si l'un des États adhérents a laissé passer trois années successives sans faire ses versements;

b. Si, au contraire, un État, antérieurement retardataire de plus de trois ans, ayant versé ses contributions arriérées, il y lieu de restituer aux autres Gouvernements les avances faites par eux.

4. La contribution complémentaire est calculée sur la même base de la population, et est égale à celle que les États anciennement entrés dans la Convention paient dans les mêmes conditions.

5. Si un État ayant adhéré à la Convention déclare en vouloir étendre le bénéfice à une ou plusieurs de ses Colonies non autonomes, le chiffre de la population desdites Colonies sera ajouté à celui de l'État pour le calcul de l'échelle des contributions.

6. Lorsqu'une Colonie reconnue autonome désirera adhérer à la Convention, elle sera considérée, en ce qui concerne son entrée dans cette Convention, suivant la décision de la Métropole, soit comme une dépendance de celle-ci, soit comme un État contractant.

ART. 21 (1875)

Les frais de confection des prototypes internationaux, ainsi que des étalons et témoins destinés à les accompagner, seront supportés par les Hautes Parties contractantes d'après l'échelle établie à l'article précédent.

Les frais de comparaison et de vérification des étalons demandés par des États qui ne participeraient pas à la présente Convention seront réglés par le Comité conformément aux taxes fixées en vertu de l'article 15 du Règlement.

ART. 22 (1875)

Le présent Règlement aura même force et valeur que la Convention à laquelle il est annexé.

Članak 3.

Provedba ovog Zakona u djelokrugu je Središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove mjeriteljstva.

Članak 4.

Na dan stupanja na snagu ovog Zakona Konvencija iz članka 1. ovoga Zakona nije na snazi, te će se podaci o njegovu stupanju na snagu objaviti u skladu s odredbom članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

Klasa:
Urbroj;
Zagreb,

Predsjednik
Hrvatskog sabora
Luka Bebić

OBRAZLOŽENJE

Člankom 1. propisano je da se potvrđuje Konvencija o metru, sklopljena u Parizu, 20. svibnja 1875. godine, dopunjena na četvrtoj Općoj konferenciji za utege i mjere 1907. godine i 6. listopada 1921. godine u Sevresu, u izvorniku na francuskom jeziku.

Članak 2. sadrži tekst Konvencije u izvorniku na francuskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik.

Člankom 3. propisano je da je za provedbu ovog Zakona nadležno Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove mjeriteljstva.

Člankom 4. propisano je da danom stupanja na snagu ovog Zakona Konvencija iz članka 1. ovog Zakona nije na snazi, te će isti stupiti na snagu u skladu s odredbom članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Člankom 5. utvrđuje se stupanje Zakona na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.
